Donderdag 30 Juli 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3664

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

De Raf ging naar Saarbrücken.

Raiden worden aanvallen op „invasiekusten" voortgezet.

Duitsers verwachten Geallieerde aanval in de naaste toekomst.

Cripps bevestigt het voornemen om een tweede front te openen.

SAARBRUCKEN AANGEVALLEN.

Het Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Saarbrücken was het voornaamste doel van een grote strijdmacht van bommenwerpers in de afgelopen nacht. De aanval was hevig en geconcentreerd. De eerste berichten geven te kennen, dat grote schade werd aangericht. 9 Onzer vliegtuigen worden vermist".

Saarbrücken ligt in de vallei van de rivier Saar en heeft een bevolking van 130.000 inwoners. De stad is het centrum van een kolenmijnen-district, welk een aantal zware industrieën als ijzer-, staal- en machinefabrieken heeft (Londen, (AP) 30.7).

RAF-TOESTELLEN BOVEN DUITSLAND.

Officieel wordt gemeld, dat afzonderlijke vliegtuigen van het Bommenwerperscommando gedurende de namiddag objecten in het Westen van Duitsland aanvielen (Londen, (AP) 29.7).

HET WEER WAS SLECHT.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide, dat de bommenwerpers van de Royal Airforce, welke gisteravond sloegen naar Hamburg, vlogen door „ontzettend weer" met stormen en ijsafzetting langs de gehele route.

Het nieuwsbureau zeide, dat sommige der aanvallende bommenwerpers onder de wolken vlogen zelf zo laag als duizend voet, teneinde hun bommen te werpen. „Doch dat wil zeggen dat zij uitstaken tegen de wolken en werden blootgesteld aan de volle kracht van de meest formidabele defensies" (Londen, (AP) 29.7).

1200 TON BOMMEN.

Een commentator van de Royal Airforce zeide, dat Britse bommenwerpers 1200 ton aan bommen wierpen op Duisburg en Hamburg in de nachten van 25 en 26 Juli, de bombardementen voortzettende, welke een steeds grotere beroering veroorzaken in de Duitse Regering. Hij zeide, dat het gewicht van de Britse aanval de Duitsers gedwongen heeft het aantal vliegtuigen van de Luftwaffe te overdrijven, dat Groot Britannië aanviel en het gewicht van de Britse aanvallen op Duitse objecten buiten beschouwing te laten. De commentator deelde mede, dat 500 ton op Duisburg werd geworpen en 700 op Hamburg (Londen, (AP) 29.7).

HOE HAMBURG GETEISTERD WERD.

Vier-motorige bommenwerpers van het Britse Bommenwerperscommando zetten Hamburg het arsenaal van de Duitse duikbotenvloot, in lichterlaaie achter.

Britse gevechtsvliegtuigen sloegen naar de Duitse verbindingslinies in West-Europa in luchtaanvallen, welke de gehele nacht door duurden.

De tweede massa-aanval op Hamburg binnen de 72 uur bleek „een zeer groot succes" te zijn, „zelfs groter dan wij verwachtten" zeide een commentator van de Royal Airforce. Hieraan voegde hij echter toe: „Doch het Britse verlies van 32 bommenwerpers is iets hoger dan in de voorgaande aanvallen, hetgeen komt door het maanlicht en de krachtig geconcentreerde Duitse gevechtsvliegtuigen boven het doel". De commentator zeide, dat het gewicht aan bommen en mijnen, dat door het Bommenwerpers-commando werd geworpen sedert 25 Mei, het tonnage, welk in enige twee voorafgaande maanden in de oorlog werd geworpen, „met een belangrijke marge overtreft". Dit niettegenstaande de talrijke malen van uiterst slecht vliegweer. Hieraan voegde hij toe, dat 13 aanvallen in de periode werden gedaan door een bombardementsgroep van 3 cijfers en meer.

De bommenwerpers drongen door het gordijn van gevechtsvliegtuigen heen en doken door de zware wolken en de versperring van afweervuur om van geringe hoogte te bombarderen. De vleugels van de laatste bommenwerpers die over het doel vlogen, weerkaatsten de rode gloed van de grote branden, welke door brand- en brisantbommen werden gesticht in de stad, welker scheepswerven de ruggegraat van Hitlers duikbotenvloot bouwen. De aanval was de elfde op objecten in Duitsland sedert 25 Juni.

Aanvallende onder de heldere maan beschadigden en verbraken de Britse gevechtsvliegtuigen ernstig de transport-diensten van het Duitse leger in Noord-Frankrijk, België en Nederland; het gebied, dat het meeste genoemd wordt bij de besprekingen over het openen van een tweede front.

Deze aanval was deel van de langdurige campagne van de Royal Airforce om het transportsysteem van de nazies te ontwrichten, volgens verklaring van den commentator. De aanval van de afgelopen nacht beschadigde meer dan tien locomotieven.

Hij was gelijk de 23 snelle uitvallen op transportmiddelen bij daglicht tussen 11 en 25 Juli. Gedurende deze aanvallen werden 16 locomotieven beschadigd, 17 vrachttreinen aangevallen en in brand gezet en 20 kanaal-schuiten versplinterd door de granaten van de Spitfires en Hurricanes.

De commentator onthulde, dat verkenningsvliegtuigen boven de bezette kusten 4 koopvaardijschepen tot zinken brachten en 44 andere koopvaardijschepen beschadigden. Kanonvuur beschadigde een torpedojager, 9 mijnenvegers, 15 e-boten en 5 treilers in andere aanvallen, welke gecombineerd met aanvallen op de landverbindingen, „het Duitse transportsysteem in Noordwestelijk Europa ernstige schade berokkend hebben".

De commentator zeide, dat de huidige Duitse aanvallen op Groot Britannië „der Luftwaffe worden opgedrongen", door het publieke gevoelen in Duitsland.

Hij zeide, dat de nazie-regering steeds meer bezorgd wordt over het effect van de Britse bombardementen op het volk (Londen, (AP) 29.7).

RAAD VAN STILLE OCEAAN BIJEEN.

De Oorlogsraad voor de Stille Oceaan kwam met Roosevelt bijeen en besprak de situatie in het gehele krijgsgebied in de Stille Oceaan, met inbegrip van de Japanse invasie der Aleoeten-eilanden. Er werd geen commentaar geleverd (Washington, (AP) 29.7).

DUITSE PROPAGANDA TEGEN EEN TWEEDE FRONT.

Berichten uit het Reich zeiden; dat „belangrijke contingenten" van de Duitse Elite Garde, die van het Oostfront kwamen, paradeerden over de Champs Elysées in Parijs, waar zij werden gadegeslagen door den Commandant van de Elite Garde.

Buitenlandse waarnemers speculeerden, dat hun terugkeer deel is van de voorbereidende Duitse zetten en propaganda tegen een tweede front. De Duitse propagandisten pogen deze dagen namelijk aan te tonen, dat de nazies gereed zijn voor elke invasie-poging in Frankrijk of de Lage Landen. Gisteren meldde het DNB, dat Generaal Von Rundstedt de versterkingen aan het Kanaal inspecteerde. Later zeide de radio van Berlijn, dat arbeiders „een half millioen ton cement per maand gebruiken voor de fortificaties langs de Kanaalkust" (Bern, (AP) 29.7).

GOEBBELS OVER EEN TWEEDE FRONT.

Thomas Hawkins seint uit Bern:

De Duitsers zonden door de strijd geoefende en opnieuw gewapende SS. Elite Garde troepen heden over de Champs Elysées in Parijs op weg naar de „invasiekust".

Aan deze uitgebreid geadverteerde propaganda voegde Minister Paul Joseph Goebbels nog de verklaring toe, dat de opening van een Geallieerde tweede front een „krankzinnige handeling" zou zijn.

In een artikel in het weekblad „Das Reich", waarbij hij de officiële goedkeuring gaf aan een grotere propaganda in Duitsland betreffende een tweede front, riep Goebbels een „welkom" toe aan de Britten en zeide hij te hopen, dat „enkele Noordamerikanen zich bij hen zouden voegen bij de invasiepoging".

Goebbels zeide: „Die MacArthurs zullen dan voor de eerste maal kennis maken met de Duitse soldaten, die, hoewel zij geen tennisrackets en golfstokken dragen, eerste klasse wapenen zullen hebben en tevens een grote dosis van oorlogsondervinding zullen meebrengen, welke zij hebben verzameld op alle Europese slagvelden.

Zij zullen gaarne de gelegenheid te baat nemen het aan de Yankees duidelijk te maken, dat de toegang tot Europa verboden is."

Terwijl de Elite Garden door Parijs paradeerden om de wereld onder de indruk te brengen van de qualiteit der troepen, die de kustdefensies gaan versterken, verklaarde Goebbels: „Geen Duitse troepen zullen uit het Westen worden teruggetrokken. Integendeel zijn de beste en meest doeltreffende troepen overgeplaatst naar het Westen."

Hij veronachtzaamde de speculatie, welke zich in de winter ontwikkelde, dat Duitsland gedwongen zal worden zijn troepen uit het Westen terug te trekken ten koste van de garnizoens in de bezette landen om zijn Russische campagnes te steunen. Franse berichten noemden de paradetroepen in Parijs „belangrijke contingenten", die gehard zijn in de Russische gevechten.

Een neutrale correspondent schreef, dat men in Berlijn onder de indruk komt, dat de mogelijkheid van een invasie „met absolute ernst moet worden opgevat."

Hieraan voegde hij toe, dat volgens een opmerking van iemand, die in nauw contact staat met de Duitse Regering, deze het „der moeite waard acht het Duitse publiek hiervan op de hoogte te brengen."

De Duitse pers vertelt het volk van „een invasie, welke in de naaste toekomst zal plaats hebben". Volgens het „Hamburger Fremdenblatt" zal het gebeuren, omdat de Angelsaksen gedwongen zijn het te doen, teneinde Rusland te redden.

Verder zeide het blad, dat de Geallieerden de noodzaak erkennen om Rusland te helpen en zich ervan bewust worden, dat „de tijd is gekomen", waarop „overwinnaar en verliezer" in deze oorlog kunnen worden vastgesteld (Bern, (AP) 29.7).

STAFFORD CRIPPS IN HET LAGERHUIS.

Sir Stafford Cripps, de zegsman van de Regering in het Lagerhuis, zeide voor de tweede maal tot ondervragers, dat de plannen betreffende een tweede front niet kunnen worden onthuld. Temidden van een uitgebreide opschudding voor een invasie van het vasteland, vroeg Thomas Horabin, een Liberaal, om een geheime vergadering voor het zomer-reces zodat de leden vragen zouden kunnen stellen over de „militaire plannen" van de Regering.

Sir Stafford zeide, dat, gelijk hij het Lagerhuis de vorige week had medegedeeld de Regering niet in staat zou kunnen zijn zulke plannen te onthullen, „zelfs niet in een geheime vergadering."

William Gallacher, een Communist, zeide: „Zij zouden ons tenminste kunnen zeggen of zij het van plan zijn." Cripps antwoordde: „Ik kan hem thans zeggen, dat wij het van plan zijn". Hij gaf hiervan verder geen uitleg (Londen, (AP) 30.7).

DIPLOMATEN PASSEREN ELKAAR.

Betrouwbare bronnen te Lourenço Marques deelden mede, dat de vroegere Noordamerikaanse Ambassadeur Grew de twee Japanse Gezanten passeerde, die uit de Verenigde Staten terugkeerden. De ontmoeting had plaats op de kade bij de uitwisseling van Geallieerde en Japanse onderdanen. Grew weigerde echter hen anders te groeten dan even de hoed af te nemen. De Gezanten zijn Admiraal Kichisaburo Nomura, de vroegere Ambassadeur in Washington, en de speciale Gezant Saburo Kurusu. Naar vermeld wordt, zou Nomura een persoonlijke bijeenkomst met Grew later hebben gezocht, doch de Noordamerikaanse diplomaat ging hier niet op in (Lourenço Marques, (AP) 29.7).

NOG 10 ARRESTATIES.

Het Federale Bureau van Onderzoek maakte de arrestatie bekend van nog 10 vijandelijke onderdanen, waaronder Maria Sixhart Kerrling, de echtgenote van Edward Kerrling, een van de 8 nazie-saboteurs, die te Washington terecht staan voor een militaire commissie (New York, (AP) 29.7).

SUCCES VAN DE BRITSE MARINE.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat lichte Britse vlootstrijdkrachten een voorraadschip van de as „snel zinkende" achterlieten, een gewapende treiler en een motorboot in brand zetten en andere Duitse eenheden beschadigden in een gevecht, dat in de vroege morgen nabij de Nederlandse kust plaats had.

Alle schepen van de Britse patrouille keerden naar de haven terug hoewel zij enige schade leden. Er waren 2 dodelijke ongevallen en 2 mannen werden ernstig gewond. De naaste verwanten zullen ervan in kennis worden gesteld (Londen, (AP) 29.7).

Het nieuws van vandaag.

Over niets wordt deze tijd zoveel gesproken als over een tweede front en nu gaan de Duitsers zelf er aan mee doen. Hiertoe heeft Doctor Paul Joseph Goebbels, de kleine schreeuwer van Berlijn, de officiële goedkeuring gegeven. Zelf bralde hij in het weekblad „Das Reich", dat Duitsland gereed is en riep hij aan de Engelsen alvast een welkom toe. Goebbels sprak de hoop uit, dat ook Amerikanen zullen komen, „zodat ook met hen kan worden afgerekend" (blz. 1).

Op de woorden van den Duitsen Propagandist kracht bij te zetten, marcheerden Duitse SS. Elite Garden over de Champs Elysées te Parijs en langs de Arc de Triomphe om de indruk te wekken dat de beste troepen van Duitsland de „invasiekust" gaan beschermen. Franse berichten zeiden, dat het „belangrijke contingenten" waren (blz. 1).

Sir Stafford Cripps gaf in het Lagerhuis aan Goebbels de bevestiging dat men zal komen. Op vragen van Parlementsleden antwoordde hij echter opnieuw, dat de Regering haar geheim niet zal bekend maken (blz. 1).

Als voorspel van de invasie duren de luchtactiviteiten boven Duitsland en de bezette landen in West-Europa voort. In de nacht werd Saarbrücken uitgekozen als het doel van de Royal Airforce. Saarbrücken is het centrum van kolenmijnen en heeft ook belangrijke zware industrieën. Velen zullen zich nog wel herinneren, dat het Saargebied op 1 Maart 1935 aan Duitsland door Frankrijk werd overgedragen na een „plebisciet" dat daar gehouden was. Niet velen zullen zich echter herinneren hoe dezelfde Pierre Laval, die nu aan het Hoofd van de Vichy-Regering staat, toen in de Volkenbondsraad de volgende woorden uitsprak: „De terugkeer van het Saargebied naar Duitsland begroetend, heeft Hitler nogmaals zijn vredeswil betuigd en verklaarde Hitler dat de gebeurtenissen van 13 Januari een beslissende stap op de weg naar de verzoening der volken kunnen betekenen en dat het Duitse Rijk geen territoriale vorderingen jegens Frankrijk heeft. Ik neem hiervan acte", enz.

Van de aanval op Saarbrücken leze men op blz. 1.

Heden zetten de Britse vliegtuigen hun aanvallen op de bezette landen voort.

In Rusland maken de Duitsers nog voortgang, hoewel de Russische weerstand steeds krachtiger wordt. De nazies beweren de stad Proletarskaya te hebben genomen aan de spoorlijn tussen Stalingrad en Krasnodar (blz. 3).

Terug naar de Zeilvaart

Ook wederopbloei van de schoenerbouw in ons gebiedsdeel?

Op Bonaire zijn twee schoeners op stapel gezet.

Oom Sam gaat 100 zeilschepen bouwen voor het Caraïbische gebied.

HOUTGEBREK HIER GROTE PROBLEEM.

Zoals men reeds vernomen heeft, zijn op Bonaire twee schoeners op stapel gezet, die aldaar met plaatselijke arbeidskrachten op particuliere kosten worden gemaakt. Elders in het Caraïbische gebied worden eveneens schoeners en twee- en driemasters gebouwd. Reeds in het kort hebben wij geschreven over de 1000 zeilschepen, die Oom Sam hier wil laten maken om de handel in het Caraïbische gebied op te houden.

Voor velen, die de scheepvaartsituatie met grote bezorgdheid gadeslaan, zal een geringe opluchting zijn geweest te vernemen, dat op initiatief van President Roosevelt een programma is gevormd om de scheepvaart in het Caraïbische gebied te blijven onderhouden. De duikboten hebben de laatste tijd grote verliezen toegebracht aan de stoomschepen en het is niet te voorzien of deze verliezen zullen blijven aanhouden in welk geval wij ongetwijfeld groot gebrek zouden gaan lijden aan de artikelen, die wij het meeste nodig hebben. Reeds wordt de situatie nijpend en zien wij telkens reikhalzend uit naar het volgende schip, dat nieuwe voorraden zal aanvoeren, niet alleen om de pols van de plaatselijke handel kloppende te houden, doch ook en in de eerste plaats om ons te voorzien van het allernoodzakelijkste.

Barken uit Venezuela worden bestormd.

Deze situatie manifesteert zich duidelijk bij de barkjes uit Venezuela, die ogenblikkelijk bij aankomst bestormd worden door huismoeders van alle stand en rang, om toch maar weer wat verse groenten of vruchten te kunnen bemachtigen.

President Roosevelt — zo zeiden wij — heeft de stoot gegeven om deze situatie welke niet alleen op Curaçao doch in het gehele Caraïbische gebied in sterkere of mindere mate heerst, een weinig te verlichten.

Alzo werd een plan uitgewerkt door den Heer Nelson D. Rockefeller, den coördinator van Inter-Amerikaanse Zaken, volgens welk plan een Regeringsmaatschappij is gevormd met een kapitaal van 10 millioen dollar. Deze maatschappij, genaamd de **Inter-American Navigation Corporation** heeft onder de directie van den Heer Alexander M. Peabody, zich de volgende doeleinden gesteld:

1) Men zal alle bestaande schepen opkopen, welke beschikbaar en geschikt zijn voor de Caraïbische handel.

2) Men zal contracten sluiten voor de bouw van houten zeilschepen met kleine motoren in Latijns Amerikaanse werven.

3) Deze schepen zullen worden geëxploiteerd onder een eigen vlag, welke thans ontworpen wordt, teneinde het huidige tekort aan scheepvaart in de Caraïbische Zee op te heffen.

Uit de aard der zaak zullen vanzelfsprekend door deze schepen slechts de meest belangrijke ladingen worden vervoerd; de producten, die de omliggende Latijns Amerikaanse landen en wij nodig hebben, alsmede de Latijns Amerikaanse materialen, welke nodig zijn voor het Noordamerikaanse oorlogsprogram.

Bouw is reeds begonnen.

Voor zover bekend hebben de autoriteiten van de Verenigde Staten reeds de hand kunnen leggen op een 25 tal schoeners, die tot nu toe voeren langs de kusten van Canada en de Verenigde Staten. Om echter het gestelde minimum van 100 schoeners te verkrijgen zal nog een groot aantal schoeners moeten worden gebouwd. Dit zal niet in de Verenigde Staten kunnen geschieden, aangezien de Noordamerikaanse scheepswerven reeds overbelast zijn met de bouw van schepen. Noordamerikaanse autoriteiten hebben daarom havens in het Caraïbische gebied geïnspecteerd en naar gemeld wordt zijn reeds ongeveer 20 botenwerven tussen Tampico (Mexico) en La Guaira (Venezuela) geschikt bevonden voor de bouw van houten driemasters. In de Dominicaanse Republiek is men reeds bezig aan de bouw van 6 schoeners van 300 en 500 ton met behulp van een lening van $ 300,000 van de Noordamerikaanse Export-Import Bank. Men verwacht geen moeilijkheden voor wat betreft het verkrijgen van hout, aangezien de tropische wouden schitterende qualiteiten leveren van mahonie, ceder, cypres, ebbenhout, groenhart enz. Tevens zullen inlandse ijzergieterijen moeten zorgdragen voor de benodigde monteerbenodigdheden.

Het is niet meer dan billijk, dat de landen in het Caraïbische gebied zelf de schepen moeten bouwen en uitrusten, aangezien zij er zelf het meest profijt van zullen trekken. Tevens zal door de bouw van deze schepen werk worden verschaft aan inlandse ambachtslieden. Het is moeilijk te zeggen of Curaçao ook aan de bouw zal gaan meedoen. In ieder geval is men echter nog niet mee begonnen, hoewel wij in handelskringen het verlangen daartoe hebben horen uiten.

Op Bonaire is men thans bezig met de bouw van 2 zulke schoeners. De bouw van zulke schepen duurt van 6 tot 8 maanden. Aanvankelijk zouden op Bonaire op zijn minst vijf gebouwd worden, doch door het gebrek aan hout moest men helaas daarvan afzien.

Juist dezer dagen nog vernamen wij, dat ook de bouw van de beide schoeners op Bonaire gestagneerd zou zijn bij gebrek aan hout. Het Gouvernement, dat eveneens plannen heeft schoeners te gaan bouwen, zit eveneens met de moeilijkheid geen hout te kunnen krijgen.

Suriname.

Onze eilanden steken wat dit betreft sterk af bij de omliggende Zuidamerikaanse landen en daarom zai de scheepsbouw hier geen hoge vlucht nemen. Onwillekeurig denkt men aan

levering uit Suriname, doch juist door de geringe scheepsruimte zal dit zeer moeilijk gaan. In plaats van hout immers zou men uit Suriname direct rijst en andere levensmiddelen kunnen aanvoeren en zou daardoor — voor ons althans — de voedselsituatie verlicht worden. Of, Suriname zou de bouw van zeilschepen zelf ter hand kunnen nemen, ten ware men er voldoende geschoolde arbeidskrachten hadde. In Cuba, Haïti, Santo Domingo en Brits West Indië worden reeds voorbereidingen getroffen, alsook in de Middenamerikaanse Republieken: Guatemala, Honduras, Nicaragua, Costa Rica en Panama.

Intussen wordt in Washington het schoenerbouwprogram met grote belangstelling gadegeslagen, vooral omdat de snelheid en qualiteit van productie der verschillende werven de onbekende, doorslag gevende factoren zijn in het experiment. De bouw van de schoeners in Santo Domingo wordt daarom als een soort proef beschouwd.

Men is er tevens buitengewoon in geïnteresseerd, omdat zich in de Verenigde Staten het tekort aan staalplaten voor de bouw van stalen vrachtschepen doet gevoelen, waardoor het eigen scheepsbouwprogram beperkt wordt.

Vrees bestaat er niet, dat er niet voldoende bekwame boten-bouwers zijn in de Caraïbische havenplaatsen, omdat het ambacht van zeilschepen bouw in deze plaatsen van vader op zoon is overgegaan. De Caraïbische Zee is trouwens een der zeeën welke het meest bevaren wordt door zeilschepen. Bemanningen voor de schepen zijn er ook voldoende. West Indië is bekend om zijn overvloed van zeelieden, die de Caraïbische Zee op hun duimpje kennen.

Naar schatting zal de jaarlijkse vracht-capaciteit van 100 schoeners een millioen ton bedragen, hetgeen slechts een fractie is van het normale Caraïbische verkeer in vredestijd.

Voor de Caraïbische volken kan de schoenervloot echter een grote verlichting brengen en het verschil betekenen tussen een dragelijk en ondragelijk gebrek.

Wanneer is men „vijandelijk" onderdaan?

NIET OVERAL GELDT HIERVOOR DEZELFDE NORM.

In alle landen, welke met de as-mogendheden in oorlog zijn, heeft men door speciale wetsbepalingen of verordeningen uitgemaakt wie als „vijandelijk onderdaan" moeten worden beschouwd en wie niet.

Men heeft hieromtrent niet overal dezelfde opvattingen, doch in het algemeen kan wel gezegd worden, dat er een bepaalde lijn gevolgd wordt. Zo heeft men in de geallieerde landen terstond ingezien, dat het niet aangaat een ieder, die toevallig een paspoort bezat van een der as-landen, maar als „vijandelijk onderdaan" te beschouwen en als zodanig te behandelen.

Hieraan is het te danken, dat in de Verenigde Staten b.v. alle Oostenrijkers vrij rondlopen, terwijl voorts alle **vroegere** Duitsers, d.w.z. personen, die vroeger de Duitse nationaliteit bezaten en die tengevolge van de nazie-politiek statenloos geworden zijn (dit zijn dus alle Joden en politieke tegenstanders van Hitler) in de gelegenheid gesteld zijn hun „loyaliteit" jegens de Verenigde Staten te bewijzen. Men heeft deze mensen terecht ongemoeid gelaten en men maakt bij de „Civil Defense" zelfs dankbaar van hun diensten gebruik.

In Engeland werd een soortgelijk standpunt ingenomen. Tengevolge hiervan nemen meer dan 70.000 van deze „friendly enemies" (men noemt hen ook wel: „aliens of **former** enemy-nationality") actief en met groot succes deel aan de arbeid in de oorlogsindustrie en aan de verdediging van de Britse eilanden tegen de luchtaanvallen der nazies.

In Nederlands Indië waren de bepalingen blijkbaar aanvankelijk iets strenger, doch uit een besluit van den Gouverneur Generaal aldaar blijkt tenslotte, dat het mogelijk was bepaalde personen, wier goede trouw kon worden aangetoond, **tot „niet-vijandelijke onderdanen" te verklaren.**

Merkwaardigerwijze heeft men echter in ons Gebiedsdeel deze lijn niet gevolgd. Er is wel is waar op Bonaire practisch verschil gemaakt tussen de echte nazies en hen, die als tegenstanders van de as-landen kunnen worden beschouwd, doch officieel heet deze laatste categorie „vijandelijk onderdaan" en volgens de bepalingen van de Commissie Regeling Rechtsverkeer, die het beheer over de bezittingen van deze mensen op zich genomen heeft, maakt het niets uit of zij slachtoffers dan wel aanhangers van het nazisme zijn.

De publicatiebladen, welke hier verschenen zijn omtrent de Regeling van het rechtsverkeer in oorlogstijd, zijn de enige officiële documenten, waaruit men enigszins kan opmaken, welke norm hier toegepast wordt om te beslissen, of iemand „vijandelijk onderdaan" is, of niet.

Wanneer men deze vergelijkt met de verordening, welke in Nederlands Oost Indië gold, dan zou men op het eerste gezicht zeggen, dat de bepalingen eensluidend zijn, doch bij nadere beschouwing ontdekt men grote principiële verschillen.

Deze afwijkingen zijn juist wat de logische en menselijke kant van de zaak betreft zo belangrijk, dat wij het wel gewenst vinden de beide regelingen hier naast elkaar af te drukken. De zinsneden, die verschillend zijn, hebben wij vet gedrukt.

CURAÇAO.

5. Onder „vijandelijke onderdanen" worden in deze regeling verstaan: **de hieronder als zodanig door de Nederlandse Regering aangemerkte personen:**

a. onderdanen van een vijandelijke staat;

b. natuurlijke personen gevestigd in vijandelijk gebied van wie niet blijkt, dat zij Nederlandse onderdanen of onderdanen van een niet-vijandelijke staat zijn;

c. rechtspersonen, **instellingen, maat- en vennootschappen, fondsen, verenigingen en andere lichamen, organisaties en vermogens:**

1o. welke gevestigd zijn of wier zaak of bedrijf gevestigd is in vijandelijk gebied, met uitzondering van het door den vijand bezette gebied van het Koninkrijk;

2o. welke opgericht zijn of bestaan volgens of beheerst worden door het recht van een vijandelijke staat; of wel

3o. waarbij overwegend belangen betrokken zijn van een vijandelijke staat of van vijandelijke onderdanen;

d. **voorts** die personen, die door de **Nederlandse Regering** tot vijandelijke onderdanen verklaard zijn.

Publicatieblad 125 van 30 October 1941.

Personen, die oorspronkelijk de Duitse nationaliteit hebben bezeten, doch deze sedert hebben verloren en statenloos geworden zijn, worden verklaard tot vijandelijke onderdanen in de zin van artikel 1 sub 5 der Curaçaose Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, P.B. 1940 No. 67.

NEDERLANDS INDIË.

5. Onder „vijandelijke onderdanen" worden in deze **verordening** verstaan:

a. onderdanen van een vijandelijke Staat;

b. natuurlijke personen, gevestigd in vijandelijk gebied, van wie niet blijkt, dat zij Nederlandse onderdanen of onderdanen van een niet-vijandelijke Staat zijn;

c. rechtspersonen,

1. die gevestigd zijn of wier zaak of bedrijf gevestigd is in vijandelijk gebied, met uitzondering van het door den vijand bezette gebied van het Koninkrijk **of van een niet-vijandelijke Staat;**

2. die gericht zijn of bestaan volgens of beheerst worden door het recht van een vijandelijke Staat; of wel,

3. waarbij overwegend belangen betrokken zijn van een vijandelijke Staat of van vijandelijke onderdanen;

d. personen, die door den **Gouverneur Generaal** tot vijandelijke onderdanen verklaard zijn.

Sub d werd later aangevuld bij Indisch Staatsblad 1940, no. 156 als volgt:

„door den G.G. kan ten aanzien van een bepaald persoon worden beslist, dat deze niet als vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 1 lid 5 van deze verordening zal worden beschouwd".

Besluit van den Gouverneur Generaal van 19 Juni 1941 (No. 39) (Jav. Crt. 40 — 5) a): Personen, die oorspronkelijk de Duitse nationaliteit hebben bezeten, doch deze sedert hebben verloren en staatloos zijn geworden, worden verklaard tot vijandelijke onderdanen in de zin van artikel 1 van de Verordening Rechtsverkeer in Oorlogstijd **van zover en zolang zij in het belang van de veiligheid van de staat zijn geïnterneerd.**

Uit de bovenstaande vergelijking blijkt o.a., dat in de Oost de Gouverneur Generaal als hoogste macht het recht bezat in gevallen, waarin de verordening niet voorziet, uit te maken, welke personen (sub d.) voorts nog „vijandelijk onderdaan" zijn, terwijl hij tevens van bepaalde personen kon verklaren, dat zij niet als „vijandelijk onderdaan" zouden worden beschouwd.

Volgens de Curaçaose Regeling Rechtsverkeer bezit echter onze Gouverneur deze bevoegdheden **niet.**

Voorts valt het op, dat in Indië personen, die vroeger de Duitse nationaliteit bezeten hebben, doch sedertdien statenloos geworden zijn, alleen als „vijandelijk onderdaan" worden beschouwd, **van zover en zolang zij in het belang van de veiligheid van de staat zijn geïnterneerd.**

Ook deze logische consequentie is in de Curaçaose verordening niet te vinden. Hieruit volgt dus, dat een Hitler-slachtoffer, dat door de nazies van alles beroofd is en wiens familieleden in concentratiekampen of door „deportatie" zijn omgekomen, óók al zou men hem vrij laten uit Bonaire, volgens de Regeling Rechtsverkeer, nog steeds **blijft** „vijandelijk onderdaan", dat wil zeggen „vijand" van de mogendheden, voor welker overwinning hij in naam van menselijkheid en recht, dagelijks bidt, en voor welker overwinning hij goed en bloed veil heeft.

CURACAO

CURAÇAO 308 JAREN NEDERLANDS

Op 29 Juli 1634 — gisteren 308 jaren geleden — namen Johannes van Walbeeck en Pierre Le Grand het eiland Curaçao voor de Westindische Compagnie in bezit; spoedig daarop volgden de beide andere der tegenwoordige Nederlandse Benedenwindse eilanden, Aruba en Bonaire. Deze drie eilanden waren toen ongeveer een eeuw lang Spaans bezit geweest, doch de Spanjaarden hadden er geen vestingen van enige betekenis, noch hadden zij er enig voordeel van genoten.

Van de drie Bovenwindse Eilanden St. Maarten (Zuidelijk gedeelte), St. Eustatius en Saba hadden particuliere Zeeuwse ondernemers het eerstgenoemde, onder een door de Compagnie verleend octrooi, reeds enige jaren vroeger bezet; de kolonisering der beide andere Bovenwindse eilanden werd omstreeks 1635 ondernomen.

Merkwaardig genoeg is deze voor de geschiedenis van Curaaço zo belangrijke dag volkomen vergeten.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	9042
2e prijs	3820
3e prijs	6337
4e prijs	8296

GOUVERNEUR KASTEEL BEZOCHT CLUB DE GEZELLIGHEID.

Gistermiddag ongeveer 17 uur bracht Zijne Excellentie Dr. Petrus A. Kasteel een bezoek aan de Club de Gezelligheid. Hiermede volgde de Gouverneur het voorbeeld van Zijne voorgangers, die steeds met deze club gesympathiseerd hebben. Toen de Gouverneur met Zijn adjudant Emile Chr. J. M. van de Laarschot bij de club aankwam, werd Hij verwelkomd door een commissie van ontvangst, die Hem naar de zaal begeleidde, waar ongeveer een 40 leden verzameld waren. Voorzitter Willem F. M. Lampe stelde de ereleden, het bestuur en de leden aan den Landvoogd voor, waarna hij de volgende woorden sprak: Het is mij een grote eer U hier te verwelkomen in deze club, die sedert de oprichting in 1871 steeds alle Gouverneurs van Curaçao mocht ontvangen. Wij bieden U het erelidmaatschap aan, dat door alle Gouverneurs aanvaard werd. Alle leden zijn U ten zeerste erkentelijk voor Uw bezoek.

Z. E. DR. PIET A. KASTEEL

Tekening Mevrouw Andrée de Groot-Sobocka

Vervolgens wijdde de Heer W. F. M. Lampe uit over de geschiedenis van de club. Hij besloot zijn toespraak met de verwachting uit te spreken, dat spoedig de blijde mare Curaçao moge bereiken, dat Europa van het naziejuk bevrijd is en dat dan ook de weg gebaard is voor een Vrij Nederland en een Vrij Nederlands Oost Indië. Ook voegde hij er de wens aan toe, dat de Gouverneur spoedig de persoonlijke vreugde mocht beleven, dat Hij weder met Zijn gezin verenigd zij.

Zijne Excellentie de Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel dankte voor het lidmaatschap en **verklaarde het op grote prijs te stellen erelid te zijn van de club,** die zo veel doen kan voor Curaçao. Vooral ook omdat de leden uit alle standen voortkomen.

Na de toespraak van den Gouverneur werd de erewijn geschonken en bezichtigde de Gouverneur het clubgebouw. Het bezoek duurde ongeveer één uur en werd door de club op zeer hoge prijs gesteld.

OPWACHTING BIJ DEN GOUVERNEUR.

Naar wij vernemen, heeft de Redactie van Het Weekblad Voor De Staatkundige, Economische En Culturele Belangen Van Het Gebiedsdeel Curaçao „Curaçao", bestaande uit de Heren Doctor Willem Pieter Maal en Johannes van de Walle, hedenmorgen haar opwachting gemaakt bij den Gouverneur. Over de mat kwam men het kantoor des Landvoogden binnen.

H. IGNATIUS FRANKE KOMT...

Curaçao's Administrateur van Financiën, Meester Henricus Ignatius Franke brengt thans een vacantie door op het eiland Jamaica teneinde zich te sterken voor zijn taak. Vrijdag zal de feestdag van den Heiligen Ignatius (31 Juli) nog op Jamaica gevierd worden. Daarna komt Mr. Franke naar Curaçao.

DUITSE DOKTER KRIJGT WERK.

Verschil tussen Engeland en Curaçao.

Op voorstel van een Brits Regerings-Departement en na een uitgebreid onderzoek van een ander, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, heeft de Gemeenteraad van Ipswich de benoeming goedgekeurd van Dr. Conrad Hirsch als „Assistent Officier van Gezondheid" tegen een salaris van £ 600, met een jaarlijkse verhoging van £ 25 tot £ 700, op voorwaarde, dat hij zijn volledige tijd zal wijden aan speciale werkzaamheden, welke hem later zullen worden opgelegd. Dr. Hirsch is een Duitse vluchteling. Ipswich ligt aan de rand van Londens gefortificeerde zone, in Suffolk, 105 kilometer ten Noord Oosten van de St. Paul.

[Bovenstaand bericht uit de „New York Times" van 7 Juli jl. plaatsen wij mede in verband met het feit, dat de bekende anti-nazie **gouvernements-geneeskundige** Dr. Julius Benesch, die ook een Duitse vluchteling is, in dit gebiedsdeel wordt vastgehouden als een staatsgevaarlijk individu. — Red.]

DE ATHLETIEKSPORT.

Men schrijft ons:

Nu de athletieksport weer meer de belangstelling gaat vragen èn van de athleten èn van de toeschouwers, is het niet ondienstig om deze tak van de sport eens nader te beschouwen, deels ter voorlichting van het publiek, deels ter voorlichting van de athleten.

Wij willen beginnen met te spreken over de samenstelling en functies van de jury.

Men onderscheidt achtereenvolgens den wedstrijd-leider, ook wel genoemd den voorzitter-kamprechter, den wedstrijdsecretaris, de juryleden bij het werpen, springen, lopen en wandelen.

De voorzitter-kamprechter heeft de hoofdleiding van de wedstrijd en is verantwoordelijk voor de goede gang van het geheel.

Op hem rust de verplichting om voor de wedstrijd de inrichting van het terrein te inspecteren, de loopbanen na meten, te zien of de springbakken, evenals het ander materiaal, aan de eisen voldoen. Hij mag zich laten bijstaan door de technische commissie.

Blijkt er iets niet in orde te zijn en kan dit niet meer vóór de wedstrijd veranderd worden, dan is hij bevoegd of wel verplicht de betreffende nummers van het programma te schrappen. Ook heeft hij het toezicht over de athleten. Hij kan voor hen een medisch attest of onderzoek eisen, moet toezien, dat zij behoorlijk gekleed gaan en zich aan geen ongeoorloofde handelingen schuldig maken.

Hij heeft het recht om bij niet voldoen aan het bovenstaande, den betreffenden deelnemer van de wedstrijd uit te sluiten, bij ernstige overtredingen, hem, zelfs de toegang tot het terrein te ontzeggen.

De voorzitter-kamprechter draagt er zorg voor, dat de wedstrijd op tijd begint en op tijd eindigt; hiertoe volgt hij stipt de chronologische indeling.

Hij heeft het recht om een of ander nummer te laten vervallen of een wijziging in het programma aan te brengen. Het zg. werkterrein houdt hij vrij van allen, die daar niets te doen hebben.

Athleten laat hij alleen toe, zolang zij voor de verschillende nummers op het werkterrein nodig zijn; is hun nummer klaar, dan stuurt hij ze weg. Ook de juryleden, die klaar zijn met hun taak. (Vandaar dat door de organiserende vereniging voor een gereserveerd gedeelte op de tribune moet worden gezorgd, voor de deelnemers aan de wedstrijden en de juryleden.)

Dreigt er gevaar voor ongelukken, bv. wanneer het publiek op het werkterrein dringt, of voor ziekte, bv. bij noodweer, dan is het aan den voorzitter-kamprechter om de wedstrijd te doen staken.

(Het werkterrein is dat gedeelte van het terrein, dat omsloten is door de loopbanen en waarop de verschillende nummers worden verwerkt.)

De wedstrijdsecretaris vormt de schakel tussen de juryleden onderling en tussen de juryleden en het publiek en niet te vergeten de pers. Alle uitslagen gaat hij halen bij de juryleden, noteert deze en deelt ze mede aan den omroeper. Bij meerkampen geeft hij de uitslagen door aan de telcommissie, waarvan hij zelf voorzitter is.

Hij zorgt met den voorzitter-kamprechter voor alle lotingen en deelt de uitslag hiervan mede aan den commissaris van vertrek en aan den omroeper.

Bij de loopwedstrijden neemt hij plaats bij de commissarissen van aankomst, die hem de volgorde opgeven, waarin de lopers de eindstreep passeren. Bij de tijdwaarnemers haalt hij de gemaakte tijden.

HET BOEK OVER WEST INDIË.

Het boek van den fotograaf Philip Hanson Hiss „Netherlands America" waarover „Dagblad Amigoe di Curaçao" op 10 Juli jl. reeds een uitvoerige beschrijving heeft gegeven, zal nog dit jaar verschijnen. De alleenverkoop van dit werk voor geheel West Indië is verleend aan „Liberty", Bredestraat 25. Van heden af is de inschrijving van het boekwerk: „Netherlands America, The Dutch Colonies in the West" opengesteld. De prijs is ƒ 7.75 Curaçao en ƒ 8.50 voor Aruba.

Voor meer gegevens verwijzen naar de desbetreffende advertent

RODE KRUIS.

Transportcol

Vrijdag as. 31 Juli 19.30 uur b komst in het Quarantaine-geb „Bewijs van geoefendheid als h meebrengen.

LAWN TENNIS BOND.

Uitslagen: Mej. E. da Costa G — Mej. E Muskus: 6—2, 6—0; M C. Elvers — Mevr. M. Eerligh: 15—0, défault wegens letsel opge door Mevr. Eerligh; N. E. Pow Oscar Salas: 4—6, 6—1, 2—6, 6—2.

Zaterdag spelen C.S.C. Baan uur Dames eindstrijd: Mej. Elain Costa Gomez tegen Mevr. C. E.

De inschrijving voor de dubbele strijden sluit op 30 Juli.

GOUVERNEMENTS M.U.L. EXAMENS 1942.

Curaçao: **64 candidaten.** Schr gedeelte: 16, 17, 18 Juli. Mon gedeelte 27. 28, 29, 30, 31 Juli Augustus. Aruba: **16 candid** Schriftelijk gedeelte: 16, 17, 1 Mondeling gedeelte: 5, 6, 7 Aug

Uitslag Woensdag 29 Juli Statenzaal Willemstad.

Geëxamineerd: 11 candidaten.

Teruggetrokken: 1 candidaat.

Geslaagd voor Diploma A: 8 c didaten:

Aurea Presentacion Casino, E Raimunda Eustatia, Juana Carme ria Hart, Vilma Roselfina He Thelma Josoline Jacobs, Felcks L Roberto Lopez Henriquez, Ed George Lourens.

Geslaagd voor Diploma B.: 1 didaat: Borüch Linder.

Geslaagd voor het aanvulling men Diploma B.: 1 candidaat: Constant van Kwartel.

N.B. Het aanvullingsexamen alleen worden afgelegd, indien reeds in het bezit van het A.-Dip is.

Russische weerstand tegen de nazie-druk neemt toe.

Berlijn meldt verovering Proletarskaya.

Straat van Kertsj door Duitsers overgestoken? Luchtaanval op gebied van Caïro.

TIMOSJENKO WERPT VERSTERKINGEN IN DE STRIJD.

Het Britse nieuwsagentschap zeide, dat de laatste berichten van de slag in de bocht van de Don te kennen geven, dat Timosjenko thans begint reserves in de strijd te werpen. De nazie-druk wordt verminderd op verschillende punten (Londen, (AP) 29.7).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „In de nacht van 29 op 30 Juli bestreden onze troepen den vijand in het gebied van Voronesj en ook in de gebieden van Tsimlyanskaya, Bataisk en ten Zuid-Westen van Kletskaya. In andere sectoren hadden geen veranderingen plaats".

Een aanvullend communiqué zegt: „In het gebied van Voronesj maakten onze troepen in verschillende sectoren voortgang waarbij zij de koppige vijandelijke weerstand overkwamen. Een onzer eenheden verdreef den vijand uit een bewoonde plaats en veroverde 3 kanonnen, 4 mortieren, 7 machinegewaren en een ammunitieopslagplaats. In een andere sector sloeg een andere Sovjet-afdeling vijandelijke aanvallen af en werden 450 Duitsers gedood. In het gebied van Bataisk worden hevige gevechten gevoerd. De vijand heeft verschillende aanvallen gedaan en heeft in afzonderlijke sectoren voortgang gemaakt. Nabij een bewoonde plaats hielden onze troepen de vijandelijke aanvallen de gehele dag tegen. Op de toegangswegen verloor de vijand 19 tanks en 900 man aan doden.

Ten Zuiden van Kletskaya duurden felle gevechten voort tegen vijandelijke tanks en infanterie. Alle pogingen van de Duitsers om wiggen te drijven in onze defensies, faalden. In een sector viel een onzer tankeenheden 30 vijandelijke tanks aan en vernielde deze. Verschillende honderden vijandelijke officieren en manschappen werden gedood.

In het gebied van Tsimlyanskaya vielen Sovjet-vliegtuigen vijandelijke groepen aan, die overstaken naar de Zuidelijke oever van de Don en Russische tank- en infanterie-eenheden deden succesrijke tegenaanvallen waarbij 700 vijandelijke Duitse oficieren en manschappen werden gedood en 17 tanks, 11 kanonnen en 27 machinegeweren werden vernield. In verschillende sectoren concentreerde de vijand grote strijdkrachten en poogt hij onze defensielinies te doorbreken.

Aan het Kalininfront hebben actieve verkenningsoperaties plaats. Een Sovjet-afdeling deed een verrassende aanval op een Duits garnizoen achter de vijandelijke linies en doodde ongeveer honderd officieren en manschappen. Ook werd een Duitse troepentrein ontwricht" (Moskou, (AP) 30.7).

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middernachtelijk communiqué luidt als volgt: „Op 29 Juli voerden onze troepen heftige gevechten tegen den vijand in het gebied van Voronesj alsook in de gebieden van Tsimlyanskaya en Bataisk. Onze troepen vochten ook ten Westen van Kletskaya (190 kilometer ten Noord Westen van Stalingrad aan de Don). Geen grote veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué zegt: „In het gebied van Voronesj bezetten onze eenheden als resultaat van een aanval in gevechten van man tegen man een bewoonde plaats. De Duitsers lieten meer dan 500 lijken van gedode manschappen en officieren liggen. In het gebied ten Zuid Westen van Kletskaya hebben felle gevechten voortgang. De Sovjet-troepen houden de Duitse opmars tegen en brengen den vijand hevige verliezen toe. Een onzer infanterie-eenheden, gesteund door tanks, versloeg oprukkende vijandelijke eenheden.

In het gebied van Simlyansk vernielden wij 12 Duitse tanks, verschillende kanonnen en machinegeweren. De Duitsers verloren meer dan 800 soldaten en officieren. De vijand werpt voortdurend reserves in de strijd" (Moskou, (AP) 30.7).

DOORGEBROKEN.

Een Tass-bericht van het Kalininfront zeide, dat een Russisch detachement verkenners na een aanval in de vijandelijke achterhoede de Duitse linies doorbrak en zich wederom bij de Sovjets voegde na 500 Duitsers gedood te hebben.

De Duitsers legden een hinderlaag in een poging de verkenners te vangen, doch deze hielden zich twee dagen schuil en vielen de Duitsers aan toen deze hun maaltijd gebruikten. Vijandelijke tankbestuurders werden neergemaaid met machinegeweervuur vóór zij tijd hadden naar de tanks te snellen (Moskou, (AP) 29.7).

RUSLANDS VLOOT IN DE BALTISCHE ZEE.

De radio van Moskou zeide heden, dat de marine-luchtmacht van Ruslands Baltische Zeevloot meer dan 700 dwergtanks heeft vernield, welke de Duitsers met valschermen neerlieten in aanvallen op Russische vlootbases sedert de oorlog begon. Ook werden ongeveer 1000 Duitse vliegtuigen in deze periode neergeschoten en meer dan 20.000 Duitse soldaten gedood. De radio zeide, dat de Russische vloot 92 Duitse oorlogsschepen en 90 andere vijandelijke schepen in de Baltische zee tot zinken bracht (Moskou, (AP) 29.7).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAÏRO.

Een gemeenschappelijk communiqué van het Algemeen Hoofdkwartier en de Royal Airforce luidt als volgt: „De patrouille-activiteiten duurden gisteren voort. Onze artillerie beschoot mikpunten in de Centrale sector. Zandstormen hinderden de luchtoperaties in zekere mate, docht gevechts-bommenwerpers waren in staat in de Zuidelijke sector twee succesrijke aanvallen te doen. Onze gevechtsvliegtuigen onderhielden de vluchten boven de voorste troepen. Onze gevechtsvliegtuigen te Malta schoten 2 ME109's neer en dwongen een formatie van vijandelijke bommenwerpers hun bommen doelloos te laten vallen. De luchtactiviteit boven het eiland was op verminderde schaal" (Caïro, (AP) 30.7).

SCHERPE LUCHTAANVALLEN.

Stephen Barbor seint uit Caïro:

De Geallieerde luchtstrijdkrachten zetten gisteravond en de voorgaande nacht haar scherpe aanvallen voort op de vijandelijke havens vlak achter het Egyptische slagveld, zoals op Tobruk en Mersa Matruh. De operatie boven Tobruk werd uitgevoerd door een gecombineerde strijdmacht van Noordamerikaanse en Britse bommenwerpers.

Herstel-werkplaatsen te Galal tussen El Daba en El Fuka werden ook aangevallen. Bij daglicht opereerden lange afstands gevechtsvliegtuigen en lichte bommenwerpers voor de vierde achtereenvolgende dag wederom tegen de schuiten langs de kust nabij de Egyptisch-Libyse grens. Deze schuiten, welke goed bewapend zijn, werden gisteren geëscorteerd door een enkel Italiaans gevechtsvliegtuig. Een schuit werd tot zinken gebracht en een andere waarschijnlijk (Caïro, (AP) 30.7).

TERUGTREKKING JAPANNERS IN BIRMA.

Daniel de Luce seint uit Calcutta:

Britse vluchtelingen rapporteerden, dat Japan 80.000 soldaten heeft teruggeroepen, die Britse en Chinese detachementen achtervolgden langs de vallei van de rivier Tsjindwin in de Birmaanse campagne en weinig of geen buitenposten heeft gelaten in het door malaria geteisterde woudgebied aan de grens van Assam.

De overlevenden van een gezelschap van 7 blanken — 2 Australiërs en 3 Engelsen — die een tocht maakten van 1050 kilometer waarvoor zij 60 dagen nodig hadden, vertelden van de Japanse bewegingen.

Toen zij de Tsjindwin bereikten — zo meldden de vluchtelingen — vernamen zij, dat een Japanse strijdmacht van 80.000 man snel werd teruggetrokken van de bovenloop van die stroom. Zij gaven de mening te kennen, dat het Japanse commando het gebied als te gevaarlijk achtte door de malaria om te pogen er gedurende het moessonseizoen garnizoens te onderhouden. De Japanners zouden van mening zijn dat de Geallieerden toch niet in staat zouden zijn daar een offensief te openen zolang het natte weer duurde (Calcutta, (AP) 29.7).

VERENIGD COMMANDO IN DE ALEOETEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat een Verenigd Commando gevormd is voor de operaties van vliegtuigen in de Aleoeten-eilanden. Bijzonderheden werden niet onthuld. De Marine zeide echter, dat een marineofficier het commando heeft over de gezamenlijke operaties van marine- en leger-vliegtuigen (Washington, (AP) 29.7).

OPERATIES IN CHINA.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat Chinese tegenaanvallen verder voortgang maakten in de provincie Kiangsi en dat Chinese strijdkrachten in Hupeh alle Japanse aanvallen op de Tahung-gebergten afsloegen. Het communiqué verklaarde, dat de Chinezen de „buitenste gebieden" van Kweiki in de provincie Kiangsi omsingelden waardoor de Japanners werden gedwongen zich naar deze spoorwegstad terug te trekken. De gevechten duurden voort ten Zuiden van Yingtan, het Westelijke eindpunt van het deel der Tsjekiang—Kiangsi spoorlijn, dat de Chinezen vroeger exploiteerden. De vijand voerde versterkingen aan, terwijl Chinese eenheden Linchwan aanvallen en de buitenwijken van de stad bereikten op 26 Juli. Thans worden felle aanvallen gedaan op de stad (Tsjungking, (AP) 29.7).

AMERIKANEN AAN DE GOUDKUST.

Britse berichten uit Accra aan de Afrikaanse Goudkust zeiden, dat Lord Swinton, de Resident Minister van West Afrika, in een radiorede verklaarde: „De Amerikanen zijn hier met ons. Zij zijn overal in dit wereldomvattend conflict. Ik heb reeds de samenwerking en oprechte deelgenootschap genoten van den Noordamerikaansen Generaal Fitzgerald (Londen, (AP) 29.7).

WERELDNIEUWS.

EEN INSPIRATIE.

Stalin gaf een boodschap uit aan het Russische volk, waarin hij de mensen opwekte in de huidige oorlog tegen Duitsland inspiratie te putten uit de voorbeelden van Ruslands grote helden in het verleden, van Alexander Nevsky, die de Teutoonse ridders versloeg, tot Mikhail Kutuzov, wiens energieke weerstand Napoleons invasie van Rusland deed mislukken. Stalin zeide: „Laat ons geïnspireerd worden in deze oorlog door de dappere voorbeelden van onze voorouders Nevsky, Donsky, Minin, Pozharsky, Suvorov, Kutuzov. Weest geïnspireerd door de overwinnelijke banier van den groten Lenin" (Moskou, (AP) 30.7).

TOEN JAPAN AANVIEL.

Togo wist van niets.

Max Hill, een correspondent van de Associated Press, die aan boord van de „Gripsholm" op weg naar huis is, seinde het volgende verslag op 25 Juli uit Lourenco Marques (Portugees Oost Afrika):

De gewoonlijk hartelijke stem van den Noordamerikaansen Ambassadeur Joseph Grew klonk koud en gereserveerd door de telefoon op die zonnige Zondagmorgen in Tokio in December van het vorig jaar. Ik had opgebeld om den Noordamerikaansen Gezant te vragen omtrent het bericht, dat ik ontvangen had, waarin melding werd gemaakt van Roosevelts persoonlijk beroep op Hirohito om te bemiddelen, teneinde de vrede te bewaren.

Grew zeide: „Er is niets dat ik kan zeggen; op het ogenblik absoluut niets."

De oproep gaf hem het eerste flauwe teken van een critieke wending in de Japans—Noordamerikaanse onderhandelingen. De Japanse militairen hadden hun gebruikelijke berekende zet gedaan en de boodschap van Washington aan Grew vastgehouden, waarin werd melding gemaakt van de maatregel van den President te elfder ure.

Doch de Japanse censors lieten hoe dan ook de boodschap aan den correspondent door. Het eerste telegram aan de Ambassade werd in Tokio om 10 uur 's morgens ontvangen, doch niet afgeleverd vóór die avond om 21 uur; enkele uren voordat Pearl Harbor werd aangevallen.

Alzo maakten de oorlogsmakers het zeker, dat op de laatste minuut geen poging door de Verenigde Staten kon worden gedaan om het conflict te doen afketsen.

Het waren rusteloze zenuwschokkende 11 uren, welke Grew doorbracht sedert de tijd, dat hij werd opgebeld door het bureau van de Associated Press, tot hij eindelijk het telegram van het State Department ontving, waarin werd verklaard, dat een belangrijke boodschap van den President aan den Keizer was gezonden.

De lichten bleven die nacht fel branden in de kantoren van de Ambassade en de Residentie, terwijl Grew en Eugene Dooman, de Raadgever van de Ambassade, confereerden in de bibliotheek van den Gezant.

Terwijl Grew in stilte aan zijn pijp trok belde Dooman den Secretaris van den Minister van Buitenlandse Zaken, Sjigenori Togo, op.

Dooman gaf een uiteenzetting van het belangrijke bericht, dat juist uit Washington was gekomen en ongeacht het uur moest Grew die nacht Togo spreken.

Een beleefde verrassing scheen de houding van Togo's secretaris te zijn. Om 22 uur — een uur later — telefoneerde de Secretaris en zeide hij, dat Togo in de officiële residentie tot middernacht op Grew zou wachten.

De codeklerken werkten intussen achter gesloten deuren over de text tot 23.45 uur.

Grew en Dooman zochten den chauffeur vergeefs en werden tenslotte door Tokio's verlaten straten gereden naar Togo's residentie via achter het Diet-gebouw door Merrell Benninghoff van de Ambassade-Staf.

Grew trad langzaam en ernstig binnen en schudde de hand van Togo. Groeten werden gewisseld en zij gingen zitten. Grew begon toen de boodschap van den President voor te lezen. Na 25 minuten vertrok hij.

Vernomen werd, dat Grew een blik van verrassing opmerkte in Togo's gelaat. Uit alles bleek, dat de militairen het Departement van Buitenlandse Zaken niet hadden ingelicht over hun plannen om Pearl Harbor aan te vallen, welke aanval haast op hetzelfde ogenblik begon, dat Togo en Grew bijeen waren. Togo scheen te denken, dat al dat gehaast en gejaag te middernacht onnodig was; dat een conferentie de volgende morgen voldoende zou zijn.

De meeste Noordamerikanen in Tokio waren natuurlijk niet op de hoogte van de belangrijke gebeurtenissen. Behalve de missionarissen en de Ambassade-Staf, bleven slechts de correspondenten en de employees van de National City Bank of New York en van de Standard Oil over. Zo goed als allen werden snel gearresteerd door ploegen van gendarmen en 's morgens naar de gevangenis of interneringskampen gevoerd (Lourenco Marques, (AP) 29.7).

SERGEANT CHURCHILL.

Sergeant Mary Churchill, de dochter van den Premier, die lid is van de Vrouwelijke Territoriale Hulpdienst, maakte de strijd mede met de luchtafweerbatterijen gedurende de verspreide Duitse aanvallen van Maandagnacht. Gelijk bij vroegere aanvallen gebruikte een aantal gemengde batterijen vrouwen voor het hanteren van de peiltoestellen, terwijl de mannen de kanonnen bedienden (Londen, (AP) 29.7).

DE OPRICHTING VAN „JONGENSSTEDEN" IN AUSTRALIË.

Naar het voorbeeld van Mgr. Flanagan in Amerika werd in 1939 te Sutherland in Nieuw Zuid Wales een bescheiden begin gemaakt met een Jongens-stad voor Australië. Langzamerhand is hier meer de aandacht op gevallen. Onlangs hebben 1500 personen ni de Sydney City Hall deze stichting hun steun toegezegd. In de staat Zuid Australië is onder bescherming van den Aartsbisschop van Adelaide ook een Jongensstad opgericht. Deze werd toevertrouwd aan de Broeders van den H. Joannes de la Salle.

NEDERLAND.

DE DEPORTATIE VAN JODEN UIT NEDERLAND.

Het Aneta-agentschap zeide, dat de Duitse autoriteiten in Nederland de deportatie van Joden uit Nederland naar Oost-Europa bespoedigd hebben met het doel alle 180.000 Joden en half-Joden uit het land te verwijderen.

Het agentschap zeide, dat volgens verklaring van Rijkscommissaris Schmidt de transporteringen van Joden naar het Oosten geregeld voortgang zullen hebben.

De Nederlandse Premier Pieter Sjoerds Gerbrandy zeide in een boodschap, welke hij te Londen voor de radio uitspraak: „Nederlanders, helpt deze onschuldige mensen voor zoveel dit in Uw vermogen ligt" (Londen, (AP) 29.7).

CURACAO

MINISTER KERSTENS BIJ DE ZEELIEDEN.

Een der vragenstellers op de bijeenkomst van Minister Kerstens met de zeelieden verzoekt ons een zijner vragen betreffende de pensioenen nog iets te verduidelijken en wel als volgt:

Ons totaal inkomen bestaat op het ogenblik uit gage, vermeerderd met lange reis bijslag, warbonus, shorebonus en wat dies meer zij. Voor velen is de gage maar een klein gedeelte van het totaal inkomen, maar tot hiertoe worden de pensioenen berekend op basis van die gage.

Het is dus overduidelijk, dat het pensioen, berekend op die basis, slechts een fractie is van het totaal inkomen van dit ogenblik. Blijkens het antwoord, dat de Minister hierop gaf, bleek deze bewindsman mijn vraag zeer wel begrepen te hebben, daar hij toezegde, te zorgen, dat er een betere verhouding zou komen tussen gage en warbonus. Natuurlijk zullen die pensioenen uitgekeerd worden in guldens, maar de grote vraag is, in wát voor guldens. Stel, dat een weduwe een pensioen krijgt van ƒ 200,— gebaseerd op de thans geldende gages. De mogelijkheid bestaat, dat de gulden na de oorlog devalueert. Met die gedevalueerde ƒ 200,— zal die weduwe maar weinig kunnen doen en al een zeer sober bestaan hebben.

Mijn bedoeling was van den Minister een toezegging te verkrijgen, dat met een eventuele devalutie die pensioenen verhoogd zullen worden evenredig met de devalutie van de gulden en de noodwendig daaraan verbonden verhoging der gages, hetgeen m.i. een zeer redelijk verlangen is, enkel en alleen voortvloeiende uit bezorgdheid voor het lot onzer nabestaanden.

Wat de „Wet Molengraff" betreft het volgende:

Deze wet dateert van 14 Juni 1930, voorbereid door een commissie, ingesteld in 1921. Eerst 1 October 1937 is deze wet in werking getreden, na een voortdurende aandrang van de organisaties der werknemers. Dus zeven jaar lang keurig in de doofpot gestopt, in afwachting van de „Algemene Maatregel van Bestuur", die tenslotte 15 Mei 1937 zijn beslag kreeg.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdienst:

Punda: Excelsior.
Otrabanda: Emma.

FILM

The mistery of Marie Roget (West-End) Haar bewonderaars telde zij onder de meest uiteenlopende groepen van mensen. Eenmaal de bekoring van haar schoonheid te hebben ondergaan, voelde eenieder zich tot Marie Roget aangetrokken. Haar schoonheid was een afgunst voor haar sexe-genoten.

Doch in even grote mate dat zij zich kon beroepen op haar bewonderaars, in niet kleineren getale telde zij ook haar vijanden. Tegenstanders, die even vurig haar ondergang verlangden, als haar bewonderaars haar glorie. Niet te verwonderen is het dan dat Parijs op zijn kop stond toen de pers op zekere dag haar verdwijning en later haar dood bekend maakte door de gluiperige hand eens onbekenden daders. Deze gebeurtenis vormde het nieuws van de dag, het publiek greep de krant uit de handen der verkopers en verslond het nieuws, dat de opgejaagde persdienaars het verstrekten.

Een jonge detective ging met een nog grotere geheimzinnigheid te werk dan den werkelijken dader en de diverse verdachten. De chef van politie kon zich de haren uit het hoofd trekken van zenuwachtigheid. Een minister van Marine verscheen overal en maakte daardoor de zaak nog ingewikkelder. Doch hiermede werd de moordenaar niet gevat en diens verdelgende hand waarde nog moordlustig rond. Maar zoals iedere booswicht vroeg of laat zijn onvermijdelijk lot moet tegemoet zien, verging het ook dezen. De ijverige detective wint het pleit en de film zou geen griezelfilm zijn, als deze overwinning niet voorafgegaan werd door de meest geheimzinnige momenten en avonturen, waarbij natuurlijk de nodige schoten niet aan ontbreken.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Berlijn: Het Duitse communiqué zeide, dat de Duitse troepen de stad Proletarskaya aan de bovenloop van de rivier Manych, bestormd en veroverd hebben, waardoor de spoorlijn tussen Stalingrad en Krasnograd werd doorgesneden.

Het communiqué zeide, dat de Russische lijn van terugtrekking in de grote bocht van de Don naar het Oosten is doorgesneden.

— Moskou: Een bericht van Izvestia" deelde mede, dat het vervoer over de Wolga voortgang heeft en vertelde hoe schuiten met hout arriveren.

— Londen: In de nacht was er enige vijandelijke luchtactiviteiten boven de Midlands en de Oostelijke graafschappen. In het district van Birmingham werd enige schade aangericht. Er waren enkele ongevallen. 7 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten.

— Zuidkust van Engeland: Zware ontploffingen deden de gebouwen aan deze zijde van het Kanaal sidderen gedurende de nacht, waardoor werd te kennen gegeven, dat de Raf een geconcentreerde aanval deed op objecten in Noord-Frankrijk. Vele vliegtuigen vlogen in het maanlicht over het Kanaal. Het gedonder de de bommen kwam van verschillende punten aan de Franse kust tussen Boulogne en Calais.

— Folkestone: Grote strijdkrachten van Raf-vliegtuigen ronkten heden vroeg in de namiddag uit de waas, die boven het Kanaal hangt, nadat zij objecten in Noord-Frankrijk hadden aangevallen. Licht en zwaar afweervuur werd versterkt door herhaalde ontploffingen, die van de Franse kust werden gehoord.

— Caïro: Het Egyptische Ministerie van Binnenlandse Zaken maakte bekend, dat er in de afgelopen nacht een luchtaanval plaats had op het gebied van Caïro, welke de dood van een persoon veroorzaakte en lichte schade aan woningen. Langs het Suezkanaal klonk ook het alarm.

— Moskou: Tass zeide, dat Joegoslavische guerilla's in de laatste twee weken 500 Italiaanse officieren en manschappen doodden en 200 verwondden.

— Moskou: „Rode Ster" deelde mede, dat de indringers ten Oosten van Rostov de Don op een nieuwe plaats overstaken en naar het Zuiden trokken tegen een krachtige Russische weerstand. „Slechts een opoffe-rende strijd zal den vijand van het Zuiden afhouden", zeide het blad. Verder werd verteld, dat een slag reeds 7 dagen lang woedt ten Zuid Westen van Kletskaya, waarin duizenden soldaten, vliegtuigen, veldkanonnen en tanks gewikkeld zijn. Het blad zeide, dat 5 bataljons van Finnen zich onder de duizenden versterkingen van de as bevinden, die op Zondag in de strijd geworpen werden. De Russen vielen hen aan met bajonetten en doodden 700 man.

— Londen: Het nieuwsagentschap van Vichy deelt mede, dat Duitse strijdkrachten, komende van het schiereiland van Kertsj, in de ochtend geland zijn op het schiereiland van Taman aan het vasteland van de Caucasus.

De ontruiming van het Dominicanerklooster „Het Albertinum" te Nijmegen.

In een brief op 12 Maart 1942 uit Reuver verzonden, beschrijft Pater Alphonsus A. Merk de verbanning van de Dominicanen uit hun nieuwste en grootste klooster te Nijmegen. Het feit, dat deze brief via Zwitserland en Zuid-Afrika tot ons kwam, maakt de reeds lang verleden datum begrijpelijk. Ze was gericht aan Pater Caspar Friethoff in Freiburg (Zwitserland) en was een antwoord op zijn brief d.d. 18 Januari.

Uw brief was gedateerd 18 Januari. Dat was de laatste dag, dat alles op het Albertinum normaal was. Ik wist echter niet, dat ik op die dag de laatste Hoogmis in onze kapel zou opdragen. 19 Januari kregen we 's middags bezoek van enkele officieren, waarna we vernamen, dat het hospice (het gastenverblijf) voortaan voor ons niet meer toegankelijk zou zijn, maar voor 90 andere personen.

Woensdag d.a.v. (21 Januari) kregen we 's middags bericht, dat we voor Zaterdag allen het Albertinum verlaten moesten hebben, daar dit voor andere doeleinden bestemd was. Dat telefoontje zal niemand van ons ooit vergeten. Pater Prior vertelde het ons bij de thee. Daarna kregen we gelegenheid om onze eigen boeken etc. zo goed en zo kwaad als dat ging, in te pakken, want de andere dagen moesten we helpen bij het verhuizen van de inventaris van het klooster. We zouden voorlopig naar het Sint Dominicus College in Neerbosch gaan. De jongens, (die daar hun gymnasiale studies maken) werden **zolang weggestuurd.** Wat er in die dagen gebeurd is, kan ik onmogelijk beschrijven. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat hebben we gesjouwd. Broeders, fraters en de pasgewijde paters leken meer verhuizers dan kloosteringen. Heel Nijmegen leefde mee. Universiteits - studenten (mannelijke zowel als vrouwelijke), mensen, die we nooit gezien hadden en totaal niet kenden, boeren, etc. etc., kwamen meehelpen, om alles uit het huis te slepen. Mijnheer Braam [1]) was er met veertig man. Dat alles ging gepaard met 17° vorst. Maar gelukkig begon het pas te sneeuwen, toen alles veilig binnen de College-muren stond. Ook de Sint Rosa-stichting [2]) heeft kelders en zolders voor ons ingeruimd. Vrijdag zou de Communiteit vertrekken naar het College en naar kennissen in Nijmegen. Daarom droeg Pater Prior met assistentie van Pater Schaeffer (de Magister d.i. leider van de fraters) en Pater Kools (de Magister van de broeders) een plechtige Hoogmis op. Dat was zeer indrukwekkend even als de laatste „Salve" [3]).

Enfin, over gevoelens zullen we maar zwijgen. We gaan verder met de opsomming van feiten en gebeurtenissen. Pater Prior, Pater Syndicus (Pater Jordanus Oonk) 8 jonge Paters, waaronder ook ik, en enkele broeders, bleven achter, om Zaterdag de laatste resten op te ruimen.

Er stond werkelijk niets meer behalve enkele bureaux, tafels en stoelen, die we moesten achterlaten. Iedereen stond er verstomd over, dat we zo'n verhuizing in zo'n korte tijd gedaan hebben. Zaterdag verlieten we dan als laatste het schip, terwijl de nieuwe bewoners reeds binnenrukten, om alles weer in te ruimen.

Ik moet zeggen, dat we ons huis **verhuurd** hebben en dat het niet afgenomen is. We zouden voorlopig twee weken op het College blijven. Intussen begon het echter zo ontzettend te sneeuwen en te vriezen, dat we er, vanwege het slechte vervoer, wel tweemaal zolang moesten blijven. We hadden er in het begin veel werk, daar alles zolang maar in de recreatiezaal van de jongens, in de gangen en in de leskamers gezet was. Heel onze kloosterbibliotheek hebben we opgestapeld in het gangetje van de sacristie naar de grote gang. Er is een groot schot geplaatst, zodat ze veilig opgeborgen staan. De grote credens [4]) staat nu in de kapel van het College tussen de communiebank en de jongensbanken.

Intussen was het een groot probleem, waar we naar toe zouden gaan. De uitslag was aldus: De professoren en studenten van de Summa (d.i. de opleiding tot de graad van Lector in de Theologie: 5 paters en 5 fraters volgen deze cursus) gaan naar het Duitse Dominicanenklooster in Venlo. Bovendien ook de Paters Cornelissen, Schoonemam, van der Putte, Bartels, Oonk, Schoonderwoerd, Schiphorst, Kuhlmann, de Groot en de meeste broeders. De Professoren van de Universiteit, benevens de studenten, de Paters Nolet, de Witte en Melkert blijven in Nijmegen, voorlopig bij kennissen en in diverse zustershuizen, maar later in een eigen tehuis (St. Thomashuis) op de Batavierenweg (27?), dat over enkele weken klaar zal zijn. Mijn broer, P. Johannes Merk, blijft als enige op het College. Hij woont op de logeerkamer. Broeder Nicolaas ligt er ziek (een soort maagbloeding). Vervolgens is de Apologie, dus de jongste klas van de fraters naar Huissen verplaatst, tezamen met de professoren P. Schellekens, v. d. Ploeg en Michels. Ook P. Linnenbank is tegenwoordig in Huissen, evenals P. Bordens, die er Cantor geworden is. Vijf jonge paters, die tot dan toe in Huissen woonden, zijn, om plaats te maken, naar Rijckholt [5]) gezonden, terwijl P. Dominicus Meyer met twee jonge paters en enkele broeders naar Venlo is gegaan.

De moraal [6]) blijft dus nog over. Deze is op 17 Februari naar Reuver vertrokken. Pater Prior en Pater Magister zijn ook bij ons. We zijn hier dus met 11 paters, 16 fraters en 3 broeders. Onze professoren komen elke dag met de fiets of met de bus uit Venlo. We zitten hier in een gedeelte van de in 1936 opgeheven kweekschool. De Zusters koken voor ons, **wat in het geheel niet kwaad is.**

Even een nadere uitwijding over ons nieuwe tehuis. Nieuw is het direct niet, maar wel is alles goed verzorgd en onderhouden, iets wat van Venlo niet gezegd kan worden. We hebben een aparte ingang naast het klooster. We komen dan in een grote gang, waarin vroeger links drie leskamers lagen en die thans respectievelijk kapel, sacristie met 4 altaren, studie- en recreatiezaal van de jonge paters geworden zijn. Rechts ligt een vroegere speelzaal, thans refter en recreatiezaal van de fraters en de broeders. Daarachter is een vertrek, dat dienst doet als ontvangkamer en waar de professoren tussen de lessen verblijven. Tenslotte nog een studiezaal voor de fraters, die tevens onze leeskamer is.

Ontzettend kleine cellen met drie houten wanden en een gordijntje. Op die verdieping heeft Pater Prior een tamelijk normale en P. Magister een abnormaal kleine kamer. Alle verdere trappen en gangen zijn met houten schotten afgesloten. Door een van die schotten, waarin een luik gemaakt is, komt ons eten. Ook bezitten we nog de rijkdom van een stukje speelplaats. Dat het erg behelpen is, behoef ik niet te schrijven. Vooral dat gezamenlijk studeren vind ik verschrikkelijk, zeker nu ik voor mijn biechtexamen [7]) zit. Enfin, we zullen alles maar als een offer beschouwen, opdat we spoedig vrediger tijden mogen beleven. Het is buitengewoon, zoals iedereen deze slag heeft aanvaard.

Pater Provinciaal, Pater Kramer en P. Vismans gaan in Amsterdam wonen, in de Houthorststraat. Wanneer is nog niet bekend, het zal echter zeker wel na Pasen worden.

1) Een aannemer te Nijmegen.
2) Een in 1936 opgeheven kweekschool te Neerbosch bij Nijmegen.
3) Een processie, die door de paters, fraters en broeders 's avonds in de kloosterkapel wordt gehouden, en waarbij het „Salve" het „Weesgegroet Maria" ter ere van de H. Maagd wordt gezongen.
4) Van het Italiaans: credenza d.i. dientafel. Hier een kast van zeer grote afmeting, doch ter hoogte van een tafel, waarin de misgewaden worden bewaard, en waarop zij worden klaargelegd.
5) Klooster van uit Frankrijk uitgeweken Dominicanen, ten Zuiden van Maastricht.
6) Cursus in de Godgeleerdheid, die opleidt voor de practische zielzorg.
7) Examen in de theologie, dat moet worden afgelegd, voordat een priester machtiging tot biechthoren ontvangt.

Bonaire:

De stervende kondigt zijn dood aan

Er komen al maar meer mensen aan de deur en in de sterfkamer, want ieder ogenblik kan het einde verwacht worden. De stervende ademt nog flauw, en herhaaldelijk trekt zij weg, alsof nu de dood zal intreden, maar kort daarop komt zij weer bij, ziet vaag in de rondte, en praat zacht enkele woorden.

Naar het zeggen der mensen treedt de ziel telkens uit, wanneer de zieke zo machteloos en zonder reageren op de grond ligt. De ziel gaat dan rond bij familieleden en kennissen, om hun aan te kondigen, dat het niet lang meer duren zal met haar leven hier op aarde. Het zijn korte afscheidsvisites, die dagen van te voren reeds kunnen beginnen. Soms echter worden de visites gebracht zonder dat het uiterlijk aan dengene die sterven gaat te zien is.

Op zijn weg ziet de ziel dan vaak dingen, die anderen niet kunnen weten, daar zij, wier geest aan een lichaam gebonden is, zich niet zo snel heen en weer kunnen bewegen als een ziel, die bevrijd is van die last. Als dan de stervende weer bijkomt, kan het gebeuren, dat zij zacht tot de omstaanders zegt: Och, wat is Sjon Din nog ver weg, als ze maar op tijd komt om mij nog levend te zien. Of: Edna en Ramón komen ook, ze zijn er zo. En werkelijk, na korte tijd komen Edna en Ramón, twee petekinderen, hun tante opzoeken.

Het mag op het eerste horen wat vreemd klinken om dergelijke voorvallen als feiten te verhalen, maar, wat men er ook van zeggen of denken moge, ze komen in werkelijkheid voor. Op heel Bonaire en bij alle stervenden ziet men hun geest telkens wijken. Uit de daarna geconstateerde feiten maakt men op, dat de ziel in die ogenblikken zijn afscheidsvisites heeft gemaakt. Men duidt dit uittreden zelfs met een vaste term aan: Su spiritu ta bishitá, zijn ziel legt bezoeken af.

Een algemeen verschijnsel.

Toch is het in de verste verte geen verschijnsel, dat zich alleen op dit eiland voordoet. Eenieder weet uit zijn eigen omgeving wel verhalen te vertellen, die er min of meer mee overeenkomen, en een vluchtige blik in het parapsychologisch feitenmateriaal, hetwelk in de laatste tientallen jaren bijeengebracht is, zal u onmiddellijk duidelijk maken, dat doodsmeldingen van stervenden een verschijnsel is, dat reeds van de grijze oudheid af tot op de dag van heden en op alle delen der aarde voorkomt.

In de parapsychologie, de wetenschap die de occulte verschijnselen tot voorwerp heeft, wordt de doodsmelding gerekend tot de spontane telepathie. Uit een lange reeks van nauwkeurig opgetekende en onderzochte gevallen wordt door gezaghebbende specialisten op dit gebied als algemeen aangenomen, dat het verschijnsel van doodsmelding in de regel plaats heeft tussen den stervende en een hem dierbaar of met hem bevriend persoon. En het gebeurt dan, wanneer de stervende aan den ander denkt.

Hoe dit feit verklaard moet worden is voorlopig nog een duistere quaestie, maar dat de feiten aanwezig zijn staat vast. En iets wat over de gehele wereld en in alle tijden waargenomen wordt, kan men niet zonder meer negeren. Het schijnt door een der vele natuurkrachten te geschieden, die ons nog niet bekend zijn. De stervende wordt door den ander in de regel waargenomen als een normaal persoon, die spreekt of wenkt of allen reeds door zijn aanwezigheid zijn aanstaande dood bekend maakt.

Enkele voorbeelden.

Een paar feiten door betrouwbare Bonairiaanse personen waargenomen, mogen hier volgen.

Een vader, die een dochter als zuster had op het St. Martinus Gesticht, lag hier op sterven. Op een avond zegt hij, sprekende over haar: Och, ze slaapt, laat ze nu maar rustig doorslapen. Op diezelfde avond, zo hoorde men achteraf, is er op het St. Martinus Gesticht iets heel biezonders voorgevallen. Een geschreeuw en een geroep: Een man op de gang waar de zusters slapen! Zusters komen kijken, maar er is niets te zien. Even later alweer een geschreeuw: Een man op de zustersgang, die alle cellen afloopt! Alles wordt voor de tweede keer afgezocht, maar zonder resultaat. De volgende dag ontving een der zusters het bericht van het overlijden van haar vader.

Een ander voorval. Een der vroegere pastoors van Bonaire, een, die nog wel heftig gekant was tegen al wat ook maar naar bijgeloof zweemde, verliet eens het huis van Mamitsji Hart, die toen nog woonde in Nikiboco Suid, dat is ongeveer een half uur van de pastorie. De pastoor maakte zijn paard los om met zijn kitoki huiswaarts te gaan, toen hij daar opeens Clemento, zijn krantenverkoper, zag staan. Hé Clemento, wat doe jij hier? En mèt dat de pastoor in zijn wagentje stapt, ziet hij geen Clemento meer, maar reageert ook niet op het onverwacht verdwijnen.

Thuis gekomen vraagt hij aan de meid: Ik kwam in Nikiboco Suid Clemento tegen, en begrijp niet wat hij daar te doen heeft. Dan heeft de pastoor zich toch vergist, antwoordde de meid, want Clemento is juist hier zijn geld komen afdragen van de kranten, die hij vanmiddag op de Playa verkocht heeft; ik zag hem trouwens zelf van de Playa komen. De pastoor hield vol en de meid hield vol. Maar de volgende dag werd Clemento dood in bed gevonden.

Dit jaar nog werd een knecht, die reeds enkele dagen niet kon komen werken wegens ziekte, onverwachts 's morgens op het erf van zijn Sjon gezien, iets wat alle huisgenoten verbaasde. Enkele dagen later stierf de knecht.

Een jaar of drie, vier geleden was pastoor Smit, die ook het pastoraat te Bonaire heeft bekleed, op vacantie in Nederland. Op zekere Maandag zegt de meid in de keuken tegen een ander die daar aanwezig was: Kijk daar, een man helemaal in het wit! De ander ziet niets. Kijk dan hier in de deur, hij knielt, het is een pastoor. Twee dagen later komt bericht uit Curaçao: pastoor Smit in Nederland overleden.

En zo zouden we verder kunnen gaan. Er zijn honderden verhalen bekend, allen met dezelfde hoofdinhoud. Nogmaals, hoe het te verklaren is weet men niet met zekerheid, maar als al deze histories niet gebonden zijn aan een of andere streek of tijd, doch letterlijk overeenstemmen met wat elders, over de gehele wereld en in alle tijden voorkomt, dan mogen wij ze niet zo maar verklaren als hallucinatie en inbeelding.

Het doodskleed.

Het loopt af met de zieke. De dokter heeft vanmorgen gezegd, dat de familie zich maar op het ergste moet voorbereiden. De gehele dag door is het huis vol mensen. De zieke krijgt onophoudelijk, ja, veel te veel bezoek. Maar niemand wil afwezig blijven. Dat is te begrijpen, daar de naastenliefde deze eenvoudige mensen in merg en been zit. Onmogelijk kunnen zij er koud onder blijven, dat een familielid of een der buren ernstig ziek ligt. Zij kunnen het dagelijks leven niet doorzetten alsof er niets aan de hand is. Zij kunnen er geen principe op na houden, dat ieder maar voor zijn eigen za[...] moet. Neen als er een st[...] dode is, dan wijkt alles, [...] zal er bij tegenwoordig zijn.

Buren helpen in huis. Keu[...] maaltijden zijn wel zo een[...] iedere buurvrouw aanstonds [...] zetten en een klaarmaken[...] moet er een boodschap ge[...] den naar de Playa, naar d[...] den pastoor, zonder dralen [...] buiten wachtende mannen [...] gaan; daarover wordt niet ge[...] dat wordt gedaan.

Het doodskleed wordt [...] zelf vervaardigd. Een der [...] of bekenden biedt zich daa[...] dat is een ereta ak. Van w[...] kindertjes en meisjes ook w[...] groene of blauwe, wordt ee[...] gemaakt vol strikjes en bloe[...] het voor een die naar de [...] past. Als een feestelinge, [...] tooid als een bruid, zal zij [...] liggen.

Van te voren wordt haa[...] zegd, wie voor het doodsk[...] maar zij weet het. De geh[...] hoort zij voetstappen van [...] gaande bezoekers. Maar [...] maakster van het doodsklee[...] binnentreedt om te laten zi[...] werk geworden is, dan zeg[...] de onmiddellijk: O, daar [...] doodskleed, laat het mij [...] zien of het er mooi uitziet. [...] wondering bekijkt zij het kl[...] zij ten grave zal gedragen w[...]

DE VERENIGDE VOLKEN OP WACHT.

Aan de haven van Diégo Suarez op Madagascar stonden een Britse soldaat en een kleine Fransman op wacht. Het kleine dappere ventje ziet met bewondering op naar den Brit, die schik in het geval heeft.

Madagascar is van belangrijke strategische betekenis in de Indische Oceaan.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: D[...]

Telegram Afdeling: Hr. [...] tel. 353, Amalia van Solm[...]

Shipping & Supplies: Hr. [...] tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling: Hr. [...] 299, Emmastad 14.